

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius, el. pristatymo dėžutės adresas 188604955
mob. tel. +370 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

TEIKIMAS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS EILINIO PRANEŠIMO PAGAL JUNGTINIŲ TAUTŲ KONVENCIJĄ PRIEŠ KANKINIMĄ IR KITOKĮ ŽIAURŲ, NEŽMONIŠKĄ AR ŽEMINANTĮ ELGESĮ IR BAUDIMĄ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija teikia Lietuvos Respublikos eilinio pranešimo Jungtinių Tautų Komitetui prieš kankinimą (toliau – Komitetas) apie Jungtinių Tautų Konvencijos prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą (toliau – Konvencija) įgyvendinimą Lietuvoje (toliau – Eilinis (penktasis) pranešimas) projektą. Kartu su pranešimo projektu teikiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo protokolo projektas.

Lietuvos Respublika yra pasirinkusi pranešimų pateikimo procedūrą, pagal kurią reikalaujama atsakyti į Komiteto iš anksto pateiktus klausimus. Šie, Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro Lietuvos Respublikai perduoti Komiteto klausimai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2025 m. sausio 29 d. raštu Nr. (1.22E) 7R-343 persiųsti suinteresuotoms institucijoms, prašant pagal kompetenciją parengti atsakymus į išankstinius Komiteto klausimus.

Eilinis (penktasis) pranešimas parengtas pagal Vidaus reikalų, Krašto apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo, Sveikatos apsaugos, Švietimo, mokslo ir sporto, Teisingumo ir Užsienio reikalų ministerijų, Seimo kontrolierių įstaigos, Generalinės prokuratūros, Nacionalinės teismų administracijos ir Lietuvos kalėjimų tarnybos pateiktą informaciją apie pažangą įgyvendinant Konvencijos nuostatas per ataskaitinį laikotarpį (2019 – 2025 m. I pusm.). Komitetui pateikiama informacija apie:

- baudžiamosios politikos pokyčius (Baudžiamajame kodekse įtvirtinto kankinimo nusikaltimo sudėtis suderinimą su Konvencijos nuostatomis, išplėstas įtariamųjų teises ir procesines garantijas, sustiprintą pranešimo apie įtariamojo suėmimą sistemą, papildomai kriminalizuotas nusikalstamas veikas (neteisėtas persekiojimas), sugriežtintą baudžiamąją atsakomybę už smurtą prieš mažamečius asmenis);

- prieglobsčio politikos pokyčius (teisinio reguliavimo, aiškiai atskiriančio natūralią ir instrumentizuotą migraciją sukūrimą, prašymų suteikti prieglobstį priėmimo, nagrinėjimo ir sprendimų apskundimo tvarkos pokyčius, sulaikytų užsieniečių teisinių garantijų sistemos stiprinimą, užsieniečių priėmimo ir apgyvendinimo sistemos pertvarką);

- smurto artimoje aplinkoje ir seksualinio smurto prevencijos priemonės (įtvirtintą apsaugos nuo smurto orderį ir jo taikymo praktiką, sukurtus nacionalinius algoritmus ir metodikas, užtikrinančius koordinuotą ir savalaikį atsaką į smurtą, pagalbos paslaugų plėtrą);

– priemonės, kurių imtasi siekiant mažinant priverstinio hospitalizavimo ir institucinės globos psichosocialinę ar intelekto negalią turintiems asmenims taikymą (prievartos naudojimo psichikos sveikatos priežiūroje ribojimą, kryptingus socialinės apsaugos politikos pokyčius, orientuojantis į bendruomeninių paslaugų plėtrą ir institucinės globos poreikio mažinimą);

– sulaikytų, suimtų ir laisvės atėmimo bausmes atliekančių asmenų teisių užtikrinimą (policijos areštinių ir laisvės atėmimo vietų įstaigos infrastruktūros modernizavimą, kalinių tarpusavio smurto prevencijos priemonės, pagalbos priemonės pažeidžiamoms grupėms priskirtiems kaliniams);

– kovoje su prekyba žmonėmis pasiektą pažangą (kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo proceso stiprinimą, pagalbos asmenims, kurie yra arba galėjo būti prekybos žmonėmis aukos, priemonių prieinamumo didinimą, nacionalinio pranešėjo kovos su prekyba žmonėmis klausimais statuso nešališkumo užtikrinimą);

– atsako į neapykantos kalbą ir neapykantos nusikaltimus stiprinimą (pilietinės visuomenės (nevyriausybinių organizacijų, žiniasklaidos ir žmogaus teises ginančių organizacijų) pasitelkimas kuriant veiksmingas priemonės ir formuoti praktiką, skirtą užkirsti kelią rasizmui, ksenofobijai ir kitoms netolerancijos formoms; „Virtualaus patrulio“ pareigybių, skirtų prevencinei veiklai elektroninėje erdvėje, įsteigimą, naujų metodinių rekomendacijų dėl neapykantos nusikaltimų ir neapykantos kalbos ikiteisminio tyrimo parengimas, alternatyvios pranešimų apie neapykantos nusikaltimus platformos sukūrimą).

– teisėsaugos pareigūnų, teisėjų, prokurorų ir kitų viešojo sektoriaus darbuotojų, prisidedančių prie tinkamo Konvencijos nuostatų įgyvendinimo, profesinį rengimą ir kvalifikacijos kėlimą ir kitą Komiteto prašomą informaciją.

Eilinio (penktojo) pranešimo projektas darbo tvarka suderintas su visomis informaciją šiam projektui parengti teikusiomis įstaigomis. Lietuvos Respublikos Vyriausybei pritarus šiam pranešimui, jo vertimas į anglų kalbą bus per Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją perduotas Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biurui.

PRIDEDAMA.

1. Eilinio (penktojo) pranešimo projektas (su priedais), 50 lapų.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo protokolo projektas, 1 lapas.

Teisingumo ministrė

Rita Tamašunienė